

Український ВІСНИК

М. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXII. № 13-14 (липень) 2025

Прочитайте:

- ❖ Зустріч з Послом України в Румунії у Парламенті
- ❖ Голова СУРу на прийомі у Посольстві США з нагоди Дня Незалежності
- ❖ Культурна діяльність Союзу
- ❖ XXVIII-ий випуск Буковинського міжетнічного фестивалю «СПІВЖИТТЯ»
- ❖ Українці на процесії з мощами святого Івана Нового Сучавського
- ❖ Випускники XII-ого класу запрошені стати студентами Сучавського Університету ім. Штефана Великого
- ❖ Всесвітній день біженців відзначено у філіях СУРу
- ❖ Творча майстерня – виготовлення віночків з квітів

***

Ти до мене прийшла не із казки чи сну,
І здалося мені, що стрічаю весну.
Ти явилась мені - і здалося, що світ
Помолодшав навколо на тисячу літ.
Скільки ніс я для тебе тривоги і тепла.
Але ти, як весна, стороною пройшла.

Василь Симоненко

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ У ОФІСІ СУРУ У КОНСТАНЦІ

28 червня філія СУР у м. Констанца організувала публічний захід «Відкриті двері в офісі СУР – святкування Дня Конституції України».

Захід відбувся у приміщенні філії і був адресований місцевій громаді етнічних українців та біженців. У заході взяли участь члени сімей місцевої громади етнічних українців та біженців (дорослі та діти), члени танцювального ансамблю «Формула» Центру ресурсів «Comunitaria» у м. Констанца (художній колектив, до складу якого входять діти сімей українських біженців з м. Констанца та повіту), батьки та прихильники ансамблю, місцеві історики тощо.

Захід об'єднав низку присвячених подій, а саме:

1. Міні-вистава у виконанні танцювального ансамблю «Формула» Центру ресурсів «Comunitaria» з міста Констанца (діти).

2. Тематична конференція «Україна, конституційність та європейська доля». У рамках конференції з тематичними доповідями виступили експерти та місцеві історики: доцент, доктор історичних наук Маріан Зідару, Лавінія Думітрашку, науковий співробітник Музею національної історії та археології м. Констанца, та доктор Дорін Попеску, експерт з геополітики.

3. Вільні дискусії.

Танцювальний ансамбль «Формула» Центру ресурсів «Comunitaria» в Констанці діє з 2022 року і складається з дівчаток дошкільного та шкільного віку з сімей українських біженців, які оселилися в місті та повіті Констанца. Ансамбль спеціалізується на спортивних та естрадних танцях і вже має кілька нагород, отриманих на місцевому, національному, регіональному та міжнародному рівнях. Ансамбль регулярно бере участь у мистецьких заходах та освітніх програмах, що відбуваються в місті Констанца. У приміщенні філії члени ансамблю виконали два танці, які були оцінені присутньою публікою і отримали від організаторів солодощі та дипломи.

У рамках дебатів під назвою «Україна, конституційність та європейський шлях», експерти та історики, присутні на заході, розглянули основні віхи історії конституційності України та виступили з тематичними доповідями, в яких, серед іншого, наголосили на таких питаннях:

- Європейський характер Конституції України (основний закон, прийнятий 28 червня 1996 року), актуальність європейського та євроатлантичного курсу України, закріпленого в Конституції ще в 2019 році;
- Основні конституційні проблеми, з якими стикається Україна (пере-

дусім пряма загроза суверенітету, незалежності та територіальній цілісності, спричинена нинішньою агресивною війною Російської Федерації),

- Перспективні виклики, які будуть породжені геополітичним зближенням України з Європою та розвитком європейського курсу цієї країни, конституційні та законодавчі зміни, що можуть сприяти вступу до ЄС;
- Впровадження всіх чинних конституційних положень, проведення структурних реформ відповідно до вимог та стандартів ЄС тощо;
- Зовнішня підтримка партнерів України (зокрема, Румунії) у просуванні її європейського та євроатлантичного курсу, конституційні моделі передової практики держав-членів Європейського Союзу тощо.

Несподіванкою заходу стало те, що де-факто члени філії приготували та подали присутнім тістечка «Медівник» за українським рецептом.

Джерело: www.uur.ro

ЛІТНІЙ ТАБІР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ

Філія СУР у Констанці є співорганізатором Літнього табору 2025 для українських дітей-біженців, який відбувся на узбережжі Чорного моря в селищі Корбу з 23 червня по 13 липня 2025 року. Ця акція ініційована місцевими партнерами – Червоним Хрестом та неурядовою організацією Wave Camps.

Табір структурований тритижнево для групи з 17 українських дітей віком від 7 до 14 років, які походять з сімей біженців, що тимчасово проживають у Румунії, зокрема з Одеської та Херсонської областей. Заходи відбуваються в туристичному комплексі «Spirit Euxin» і включають розважальні, культурні та мистецькі програми.

Філія СУР у Констанці активно сприяє проведенню табору, готуючи для кожної серії міні-програму розважальних та мистецьких заходів, що включають:

- представлення Союзу українців Румунії
- танці на традиційні українські мотиви
- розважальна програма з малювання
- заохочувальні призи з солодощами

Перша така програма була успішно проведена 25 червня ц.р.

Співорганізація цього заходу підтверджує міцні партнерські відносини, налагоджені філією СУР у Констанці з неурядовими та гуманітарними організаціями регіону та сприяє зміцненню присутності та видимості Союзу у повіті Констанца.

Джерело: www.uur.ro

ЗУСТРІЧ З ПОСЛОМ УКРАЇНИ В РУМУНІЇ У ПАРЛАМЕНТІ

На запрошення Голови Комітету з європейських справ Палати депутатів Діани Стойки, в якості голови парламентської групи дружби з Україною Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у зустрічі з Послом України в Румунії Його Ексцеленцією Ігорем Прокопчуком, яка відбулася 24 червня в Парламенті.

У ній також взяли участь заступники голови Комітету з європейських справ Овідіу Кимпьян, Мірела Фуртуне та Розалія Біро, членкині Комітету Коріна Атанасіу, Думітріца Албу та Мар'яна Варга, а також членкиня Парламентської групи дружби з Україною Мірела-Флоренца Матікеску.

Під час зустрічі румунська сторона заявила про тверду підтримку суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України і підкреслила, що Румунія залишається активним і солідарним партнером України перед обличчям російської агресії. Також було наголошено на важливості поглиблення співпраці між Румунією та Україною, в тому числі парламентської, шляхом посилення діалогу між профільними комітетами та визначення конкретних сфер співробітництва, в яких парламентський діалог може привести до реального прогресу.

Посол Ігор Прокопчук зробив вичерпну презентацію поточної ситуації в Україні, наголосивши на загрозі російської агресії та щоденних наслідках ударів по цивільній інфраструктурі для безпеки населення. Він представив драматичні реалії, з якими стикається Україна, військові потреби та пряму загрозу, яку Російська Федерація становить для всього регіону. Він

також торкнувся пріоритетів офіційного Києва: прогрес у процесі вступу до Європейського Союзу і НАТО, підтримка українських переселенців, які знайшли прихисток у Румунії, доступ до освіти для українських дітей, які проживають в Румунії, і продовження узгодженої міжнародної підтримки – військової, фінансової та гуманітарної.

Джерело: www.uur.ro

ГОЛОВА СУРy НА ПРИЙОМІ У ПОСОЛЬСТВІ США З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

4 липня Сполучені Штати Америки святкують День Незалежності, момент глибокого історичного та демократичного значення. З цієї нагоди СУР висловлює слова вдячності та поваги американському народу і підтверджує прихильність спільним цінностям, що лежать в основі двосторонніх відносин між Румунією та США.

У цьому контексті, 2 липня 2025 року, депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова Союзу українців Румунії, взяв участь у прийомі, організованому Посольством Сполучених Штатів Америки в Бухаресті, з нагоди 249-ї річниці заснування США.

Захід пройшов у відкритій і дружній атмосфері, зібравши румунських чиновників, дипломатів, інституційних партнерів та представників громадянського суспільства. Тема цього року – «Red, White and Blues» – поєднала американську музичну культуру та дух румунсько-американської співпраці, ще раз продемонструвавши силу культурної дипломатії як форми зближення між народами.

Голова СУР особливо високо оцінив промову пана Майкла Дікерсона, тимчасового повіреного у справах США в Румунії, який передав глибоке послання про свободу, співпрацю та спільну відповідальність, використовуючи натхненну метафору діалогу «call and response» з блюзу, заклик до взаємного слухання та солідарності між громадянами, союзниками та партнерами.

Також депутат Петрецький привітав промову президента Румунії Нікушора Дана, який підтвердив важливість румунсько-американського стратегічного партнерства та спільну прихильність до безпеки Чорноморського регіону, співпраці в галузі оборони та розвитку стратегічних проектів в енергетичному секторі, таких як проекти в Чернаводе та Дойчешті.

У тому ж дусі прем'єр-міністр Іліє Боложан підкреслив, що День Незалежності США є не лише святкуванням історичної події, а й символом спільних демократичних цінностей. Його слова – «День Незалежності – це не лише святкування історії Сполучених Штатів, а й символ демократичних цінностей, які ми всі поділяємо» – дуже добре виражають переконання, що відносини зі США базуються на довірі, повазі та спільних цілях.

Прем'єр також підкреслив, що американська модель мужності, чесної праці та віри у свободу є важливим джерелом натхнення для Румунії у вирішальний момент її майбутнього.

На своїй сторінці у Facebook депутат Петрецький подякував Посольству США за запрошення та підтвердив свою підтримку зміцненню Стратегічного партнерства між Румунією та Сполученими Штатами: «Як парламентарій, я підтверджую свою повну підтримку зміцненню Стратегічного партнерства між Румунією та Сполученими Штатами на всіх рівнях: безпеки, освіти, економіки, культури та міжлюдських контактів. У свою чергу, Союз українців Румунії рішуче підтримує це партнерство, яке сприяє стабільності та безпеці регіону і підтримує спільні демократичні цінності».

Джерело: www.uur.ro

Підтримка нового уряду та стратегічного курсу Румунії з боку СУР

25 червня депутат Микола-Мирослав Петрецький висловив з трибуни парламенту підтримку Союзу українців Румунії керівній коаліції, новому уряду та стратегічному курсу виконавчої влади Румунії на стабільність і відповідальність.

«Я переконаний, що разом ми зможемо знайти необхідні ресурси для подолання нинішньої економічної кризи й справитися з величезним викликом – швидко знайти правильний шлях до стабільності та процвітання, на які заслуговують громадяни цієї країни. Вкрай важливо, щоб ці заходи були прийняті збалансовано, а фінансові, соціальні та

економічні заходи також були розподілені раціонально і відповідно до закону», – сказав представник української спільноти в Палаті депутатів.

Микола-Мирослав Петрецький також вважає, що абсолютним пріоритетним напрямком діяльності уряду має бути скорочення витрат, а заходи «бюджетної дієти», ощадливості державних інституцій, скорочення марнотратних витрат мають бути в центрі уваги виконавчої влади.

«Довіра наших громадян до здатності політичного класу знаходити збалансовані та справедливі рішення спільних проблем нашої країни та її населення з часом значно зменшилася. Саме з цього треба починати. З чесного і відповідального відновлення цієї довіри. Довгострокова втрата цієї довіри може привести Румунію до політичного та економічного банкрутства в довгостроковій перспективі», – підсумував голова СУР.

Джерело: www.uur.ro

ВИПУСКНИКИ XII-ого КЛАСУ ЗАПРОШЕНІ СТАТИ СТУДЕНТАМИ СУЧАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. ШТЕФАНА ВЕЛИКОГО

Представники Сучавського повітового шкільного інспекторату та Сучавського університету ім. Стефана Великого зустрілися з учнями випускних класів спеціальності «Українська філологія» Технічного коледжу ім. Лацку Воде в Сереті.

Голова Сучавської філії СУР та шкільний інспектор з питань української меншини Ілля Саучук разом з викладачкою Анжеолою Робу, студенткою першого курсу факультету літератури та комунікаційних наук спеціальності «Українська мова та література – румунська мова та література» Анною Франковські, вчительками Делією Мартіняк та Антонетою Крайнічук, випускницями цього ж факультету, презентували можливість навчання у Сучавському університеті.

Бакалаврська програма **«Українська мова та література – сучасна мова та література (французька/англійська)/румунська мова та література»**, яку пропонує Факультет літератури та комунікаційних наук Сучавського університету, є однією з найбільш цінних і стабільних академічних можливостей для молодих людей, зацікавлених у філології та міжкультурній комунікації. Маючи міцні традиції, визнані в румунському освітньому просторі, ця програма була оцінена минулого року Румунським агентством із забезпечення якості вищої освіти (ARACIS), яке **підтвердило високу якість викладання**, сучасну матеріальну базу та залучення до наукових досліджень, зберігши офіційну акредитацію спеціальності.

Наразі лише три університетські центри в Румунії пропонують бакалаврські програми, присвячені українській мові: Сучава, Бухарест та Клуж-Напока, що робить сучавський університет привілейованим вибором для молодих людей, які хочуть вивчати українську мову в професійному, гнучкому та багатокультурному середовищі. Програма **підтримується Міністерством освіти і Союзом українців Румунії** та спрямована на молодих людей з української громади на півночі країни, а також на всіх, хто цікавиться українською мовою та культурою.

Вивчення мови адаптується до рівня кожного студента – від **початкового до просунутого** – і доповнюється другою мовою, французькою, англійською чи румунською, таким чином пропонуючи подвійну філологічну підготовку, яка високо цінується на ринку праці. Випускники цієї спеціальності матимуть доступ до широкого спектру сфер: освіта, державне управління, дипломатія, ЗМІ, прикордонна поліція, переклад, видавнича справа, культурні установи або компанії з міжнародним профілем.

Цього року програма має **21 місце**, з яких **11 бюджетних (безкоштовних)** та **10 платних**. Більш детальну інформацію можна знайти на сайті www.usv.ro.

Студенти можуть скористатися перевагами мобільності, стажування, спільних проєктів та академічного досвіду у двох найповажніших

університетських центрах регіону – Чернівцях та Сучаві. Така міжнародна відкритість пропонує унікальний погляд на міжкультурну комунікацію, українську мову в європейському контексті. Починаючи з 2025-2026 навчального року, **Сучавський університет імені Стефана Великого та Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича** готуються до впровадження спільної програми подвійного диплому для студентів-філологів.

Ця ініціатива є важливим кроком для транскордонного регіону, але, перш за все, це чудова новина для всіх молодих людей, які хочуть навчатися українською мовою та отримати конкретні кар'єрні переваги в обох країнах. Два університети мають давню співпрацю в різних сферах інтересів, зокрема, україномовні студенти беруть участь у щорічній Літній школі в Чернівцях, а румуномовні студенти приїжджають до Сучави. Програма взаємного обміну досвідом була тимчасово призупинена під час війни в Україні.

Студенти мають можливість брати участь в освітніх та культурних проєктах, що фінансуються **європейськими програмами – Erasmus+**, які дозволяють їм навчатися або проходити стажування в університетах Польщі, Німеччини, Словаччини, Італії, Іспанії та ін. Вони також можуть брати участь у дослідницьких проєктах, міжнародній співпраці та волонтерській діяльності, які розвивають універсальні навички, затребувані роботодавцями. Сучавський університет пропонує активне студентське життя зі студентськими організаціями, культурними фестивалями, конференціями, творчими майстернями та зустрічами з письменниками та культурними діячами. **Союз української молоді Румунії** також організовує постійні зустрічі, культурні заходи та літні табори, спрямовані, зокрема, на школярів та студентів.

Делія МАРТІНЯК

«Український вісник» румунською мовою

Цього місяця сповнилося 30 років, відколи появилася перший номер цього часопису.

То була ініціатива Степана Ткачука. Про мотивації та користь нової газети написав він на майже всіх чотирьох сторінках першого номера, який тоді був білочорний та маленького формату. Аж на останній сторінці був вміщений коротенький уривок з гумористичної прози Корнелія Регуша під заголовком *“Omuleții verzi”* («Зелені чоловічки»).

А я чомусь зберігаю його ще й по сьогодні. Причини, які сприяли цьому, не дуже ясні навіть для мене, але ясно, що вони пов'язані з почуттям душевного болю, який не перестає мучити: чому і в моїй сім'ї діти не володіють українською мовою.

Щодо мене, як випускника філологічного факультету українського відділення, – немає жодних мотивацій. Немає їх і для мого чоловіка, котрий так любив українське слово, що вмів навіть вірші складати. То ж звідки появилися підстави для такої наявності?

Змалку ми говорили з ними рідною мовою, і вони всі нею володіли.

Нелади в нашій сім'ї почалися, відколи ми привезли до міста і найменшого сина. Він один на той час спілкувався лише українською мовою, бо так навчився від діда й баби. А в Онештах настала потреба вписати його у дитячий садок. Там вихователька звернулася до нього, як звичайно „Cum

te cheamă!», але хлопчик відповів відверто: «Не хочу»

Таким чином, ми були змушені забрати дитину додому на певний час, поки не навчився говорити і по-румунськи.

Але відтоді почала наростати і в нашій сім'ї така зрадлива думка, ніби у наших обставинах українська мова не має шансів на реальне удосконалення. Мовляв, немає сенсу мучити їх і нас. Так сталося у багатьох українських сім'ях, яким не пощастило жити у відповідних середовищах. Діти вирости і рідну мову стали забувати.

А переживання виникли тоді, коли самі вони почали нарікати, чому ми їх не навчили і першої мови.

Найкраще розбирається старший син. Середульший запам'ятав мало, до того ж дуже багато років жив у Франції, але має талант до мов – вільно володіє п'ятьма іноземними мовами. Тепер розбирається з допомогою техніки, і вже видно певні успіхи. А найменший син таки найменше запам'ятав свою українську з дитинства. Напевне, саме тому і найбільше переживає. Вже рік минув, відколи він взявся вивчати українську мову по інтернету. Але рівень знань усе ще далеко до вільного живого спілкування.

Та чи вдасться хоч одному з наших синів піднятися до того рівня, щоб змогли читати й літературу – не може бути вже надії. Що було втрачено у свій час – то вже навіки втрачено.

Мені прийдеться дуже важко примиритися з думкою, що я не в змозі залишити їм жодну пам'ятку – ані з нашої української бібліотеки, ані з Павлових рукописів, або з бабиних листів. А найбільша шкода для нас усіх – що не зможуть прочитати останню книжку їхнього батька, яка, на жаль, ще й досі не була надрукована.

Тепер нам лишається надійна віра, що Час вилікує.

Валерія ШОВКАЛЮК

З діяльності депутата МИКОЛИ-МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ГРОМАДЯН

Депутат Микола-Мирослав Петрецький звернувся до міністра освіти і науки Даніеля Давіда з приводу постійних затримок у відшкодуванні транспортних витрат на відрядження вчителів.

Запит був направлений після низки звернень до громадської приймальні депутата, зокрема, від вчителів Верхньо-Бродинської восьмирічної школи Сучавського повіту, які не отримують ці кошти з грудня 2024 року, незважаючи на те, що вчасно подали всі підтверджуючі документи. Про подібні ситуації повідомили також вчителі навчальних закладів з інших населених пунктів.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що відповідно до Закону №198/2023, місцеві органи влади зобов'язані виділяти кошти на оплату проїзду до місця роботи і назад, при цьому основне фінансування здійснюється з державного бюджету. Відсутність цих виплат безпосередньо впливає на мотивацію вчителів, особливо у важкодоступній сільській місцевості, де добиратися на роботу доводиться складними дорогами, в тому числі лісовими.

У своєму листі представник українців у Парламенті Румунії зажадав від міністра пояснити причину затримок у відшкодуванні транспортних витрат вчителям і повідомити, яких конкретних заходів він має намір вжити, щоб уникнути подібних ситуацій, які стають поширеною практикою, що знеохочує вчителів.

«Вважаю, що забезпечення законних прав вчителів має бути пріоритетом, особливо у вразливих районах, де якість освіти безпосередньо залежить від умов, в яких вчителі можуть виконувати свою роботу. Я уважно стежитиму за реакцією міністерства та братиму активну участь у вирішенні цих проблем в інтересах учнів та місцевих громад», – зазначив Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook.

* * *

В іншому зверненні до міністра Даніеля Давіда депутат Микола-Мирослав Петрецький запросив інформацію про заходи, що вживаються для запобігання вживанню наркотиків у школах.

В умовах тривожного зростання вживання заборонених речовин серед школярів, у тому числі в ранньому віці, депутат підкреслив необхідність узгодженої, рішучої та негайної реакції з боку всіх установ, відповідальних за цю сферу.

Представник української меншини в Палаті депутатів поцікавився деталями профілактичних кампаній, проведених до цього часу, можливими планами щодо посилення освітньої діяльності та конкретними і стійкими заходами щодо боротьби з вживанням наркотиків та їх незаконним обігом у школах.

У депутатському зверненні Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що захист здоров'я дітей має стати національним пріоритетом, і висловив готовність підтримати будь-яку законодавчу або інституційну ініціативу, що сприяє досягненню цієї мети.

* * *

Нещодавно Микола-Мирослав Петрецький звернувся із депутатським запитом до міністра праці Петре-Флоріна Маноле у зв'язку з негатив-

ними наслідками Закону №360/2023, який, хоча і був розроблений для усунення нерівності в державній пенсійній системі, ставить у невигідне становище пенсіонерів, які працювали в особливих умовах, таких як колишні працівники гірничодобувної та важкої промисловості.

Відповідно до закону, періоди, відпрацьовані у шкідливих умовах, не зараховуються в повному обсязі, перерахунок пенсій у деяких випадках призводить до зниження доходів, а індексація застосовується лише до нових зменшених сум, що з часом знижує купівельну спроможність.

Депутат привернув увагу на той факт, що ця категорія пенсіонерів зробила значний внесок в економіку Румунії, а новий закон є несправедливим до них, закликавши до чітких заходів з виправлення цієї ситуації та пообіцявши підтримувати права зазначеної категорії пенсіонерів.

ЗАКОНОДАВСТВО

У контексті тривожного зростання явища дезінформації, що серйозно впливає на здоров'я демократії, довіру громадян до державних інститутів і соціальну згуртованість, Микола-Мирослав Петрецький нещодавно зареєстрував законодавчу пропозицію про внесення змін і доповнень до Закону про телерадіомовлення №504/2002 з метою боротьби з поширенням неправдивих новин і сприяння кращому інформуванню громадян Румунії.

Зокрема, він запропонував низку конкретних заходів для інформування громадськості про небезпеку фейкових новин. Згідно з пропозицією, стаття 17 Закону має бути доповнена, щоб дозволити Національній раді телерадіомовлення (CNA) проводити національні інформаційно-просвітницькі кампанії.

Вони транслюватимуться по телебаченню та по радіо, щоб допомогти громадянам виявляти та розпізнавати фейкові новини, а також сприяти критичному мисленню та перевірці інформації з різних джерел, заохочуючи при цьому використання офіційних джерел та відповідальних ЗМІ.

Новий розділ регулюватиме деталі проведення цих кампаній, забезпечуючи баланс між свободою вираження поглядів і соціальною відповідальністю постачальників аудіовізуальних медіа-послуг.

Серйозність цього явища також підтверджується наявними інституційними реакціями: Міністерство внутрішніх справ та Міністерство національної оборони проводили власні кампанії з боротьби з дезінформацією, зокрема в умовах пандемії, війни Російської Федерації проти України або під час виборчої кампанії.

На європейському рівні у звітах Європейської Комісії підкреслюється, що дезінформація безпосередньо впливає на демократичні процеси, заважаючи громадянам брати поінформовані рішення. У Румунії фейкові новини суттєво вплинули на врегулювання нещодавніх кризових ситуацій, а також на соціальні та політичні настрої частини населення.

Микола-Мирослав Петрецький твердо переконаний, що поінформоване суспільство – це сильне суспільство. «Без постійних просвітницьких кампаній у ЗМІ широка громадськість залишається вразливою до маніпуляцій. Цією пропозицією я хочу забезпечити чітку та ефективну правову базу для просування достовірної інформації та захисту суспільних інтересів. Моя ініціатива відповідає рекомендаціям європейських інституцій і підтримує зусилля румунської держави з розбудови культури інформаційної відповідальності», – підсумував представник українців у Парламенті Румунії.

* * *

18 червня депутати прийняли законопроект про внесення змін і доповнень до Закону про земельний фонд №18/1991, в якому депутат Микола-Мирослав Петрецький запропонував продовжити термін, протягом якого власники землі або їхні спадкоємці, які не вступали до колективного сільського господарства, не передали або в яких не були вилучені земельні ділянки з приватної у державну власність за актом передачі права власності, можуть подати заяву на отримання правостановлюючого документа.

У пояснювальній записці, яка супроводжувала проект нормативно-правового акту, Микола-Мирослав Петрецький зазначив, що навесні 2023 року Парламент Румунії прийняв Закон №123 про внесення змін і доповнень до Закону про земельний фонд №18/1991, який надав можливість власникам земельних ділянок або їхнім спадкоємцям, які не вступали до колективного сільського господарства, не передали або в яких не були вилучені земельні ділянки з приватної у державну власність на підставі акту про передачу права власності, подати, за певних умов, заяву про видачу правостановлюючого документа, маючи в розпорядженні шість місяців з моменту набуття чинності закону для подання необхідних документів до мерії населеного пункту, в якому знаходиться земельна ділянка. Цей шестимісячний термін подання документів сплив 18 листопада 2023 року, але через велику кількість поданих заяв, бюрократію та складну процедуру отримання правостановлюючих документів багато громадян не встигли подати необхідні досьє і, зрештою, залишилися без документу, що підтверджує їх право власності на землю, яка підпадає під дію Закону №123/2023. З огляду на це, пан Петрецький вирішив ініціювати внесення змін до закону щодо продовження цього терміну.

На цю проблему депутат звернув увагу під час спілкування з виборцями в рамках кампанії «Дізнавайся! Підтримуй! Вирішуй!», що припускає постійні робочі поїздки для ознайомлення з проблемами громад у всіх повітах компактного проживання українців. Десятки тисяч громадян Румунії, які підпадають під дію нового нормативно-правового акту, скористаються положеннями закону, прийнятого Палатою депутатів.

Микола-Мирослав Петрецький подякував своїм колегам у Парламенті, зокрема членам комітетів з питань сільського господарства та з правових питань, за підтримку цієї ініціативи та конструктивну співпрацю.

ОГЛЯДАЧ

Всесвітній день біженців відзначено у філіях СУР у

Галац

23 червня Галацькою філією Союзу українців Румунії у партнерстві з UNCH – Галацьким відділенням та Червоним Хрестом було організовано захід, присвячений Всесвітньому дню біженців.

Захід зібрав членів української громади в Галаці і мав на меті сприяти солідарності, інклюзивності та повазі до біженців. Мета заходу:

- підвищення рівня обізнаності про ситуацію біженців; сприяння інтеграції української громади в соціальне та культурне життя міста Галац;

- сприяння інтеграції української громади в соціальне та культурне життя міста Галац;
- сприяння міжкультурному обміну та зміцненню соціальної згуртованості.

Програма включала виступи вокального гурту «Ясниця» та дітей і молоді з української громади, які представили традиційні пісні, танці та вірші. Також були організовані інформаційні пункти про права біженців та послуги, доступні в Галаці, що надали конкретну допомогу тим, хто її потребує.

Захід пройшов в організованій і дружній атмосфері, за активної участі української громади та теплої реакції румунської громадськості. Ця ініціатива ще раз продемонструвала важливість міжкультурного діалогу та взаємної підтримки в скрутні часи.

Джерело: www.uur.ro

Тімішоара

20 червня Всесвітній день біженців був відзначений у Тімішоарі представниками Тіміської філії СУР разом з представниками Асоціації LOGS, місцевих державних установ та неурядових організацій.

Від Союзу українців Румунії в заході взяли участь Міхаєла Бумбук, перший заступник голови Тіміської філії, а також численні активні члени місцевої організації в Тімішоарі.

З цієї нагоди було організовано круглий стіл за участю біженців з України, а також виставку живопису «За межами кордонів», авторства Івершина Геннадія Федоровича, який походить з Одеси. Були виставлені картини, що ілюстрували в мініатюрі ляльки ручної роботи, та організовані творчі майстерні для дітей.

Також було облаштовано стенд журналів, книг та газет, виданих СУРом румунською та українською мовами. Міхаєла Бумбук зразково організувала цей стенд, представивши кілька статей та портретів у пресі,

що ілюстрували історії життя біженців за кордоном.

На зустрічі було поставлено за мету зміцнення відносин з партнерськими організаціями Тіміської філії СУР та громадою міста, а також підтримку солідарності з Україною.

Джерело: www.uur.ro

«Розацький дух серед степу, що в обіймах моря»

*«Ой полем, полем килиїмським,
То шляхом битим ординським,
Ой там гуляв козак Голота.
Не боїться ні огня, ні меча,
ні третього болота...»*

*То гуляє козак Голота, погуляє,
Ні города, ні села не займає,
На город Килію поглядає... »*

(«Дума про козака Голоту»)

Виникнення, формування та розвиток України, як держави та українців, як нації супроводжувалися низкою випробувань та зазіхань з боку різних держав та імперій. Це періодично викликало хвилю народно-визвольних війн з метою боротьби проти соціального та національного гніту. Але справжнім уособленням лицарської звитяги та волелюбності стало козацтво, яке існувало в умовах постійної степової небезпеки, між татарськими шляхами й походами, під постійним тиском магнатів, польської шляхти та керманців Російської імперії.

Загалом про військові ордени в Західній Європі відомо дуже багато, проте жоден з них не був так наближений до простого населення, як Козацька Січ. Перші згадки про козаків, яких тоді називали «берладниками або бродниками» (вільні люди, що не корилися князівській владі), датуються XIII ст. З плином часу сформувалась справжня політична організація з оригінальною системою управління і національною самобутністю, яка увійшла в історію під назвою «Запорозька Січ». І якщо на початку вона була покликана захищати українські землі від непрошених гостей, як то від татар із турками, то з часом почала здійснювати політичну експансію власних ідей та поглядів, як самостійна одиниця на світовій арені. Тож закономірно, що довкола Січі, справжнього джерела свободи для цілого народу, народжувалася нова, вільна духом нація!

Цілком закономірно, що козацтво стало темою №1 для досліджень цілої плеяди авторитетних вчених, істориків, археологів, картографів. А яку ж роль відіграє козацтво у формотворчих історичних процесах Південної Одещини, яка є етнографічним регіоном Бессарабія та зокрема Придунав'я? Відповідь на це питання нам можуть дати літературні та архівні джерела, посилаючись на які, ми спробуємо перенестися в епоху козацької слави й козацьких походів.

Не випадково ми розпочали наше повідомлення з «Думи про

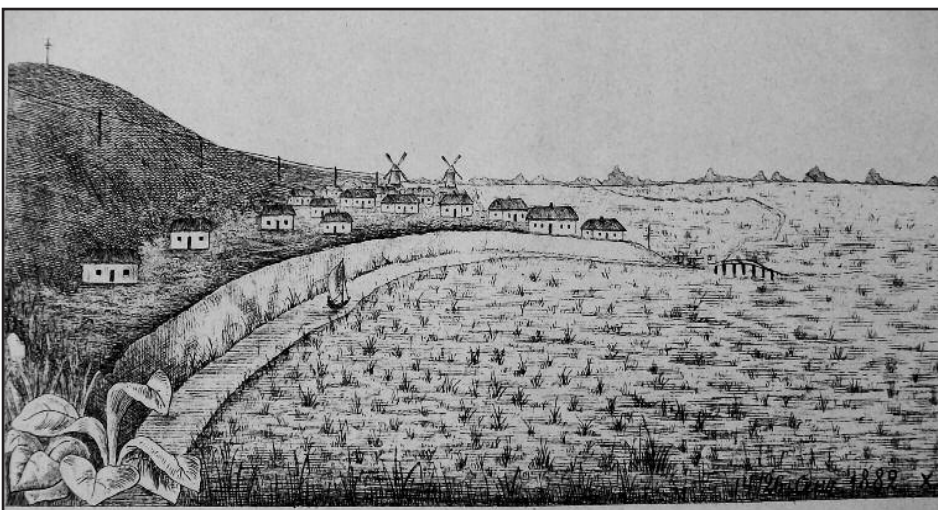
козака Голоту», що мандрує околицями неприступного турецького міста Кілія. Нині це українське прикордонне місто на Дунаї, яке ще іменується Chilia Nova та має місто-побратима на

румунському березі Дунаю Chilia Veche. Тобто Стара й Нова Кілія. А ось як воно оспівується в «Думі про козака Нетягу»:

*«Ой од поля Килиїмського
їдеть козак Нетяга,
Рукою махає,
Ні о чім не дбає...
Аж где ся взяв татарин старий бородатий,
На двох конях лисавих за ним уганяє...
Аж промовить к ньому козак український:
«Старий татарин бородатий,
Не так то мене просто взяти,
Треба зо мною в Килиїмськом
полю погуляти»... »*

Як бачимо, за часів Османської імперії запорозькі козаки не раз бували на околицях «Килиїмського поля». У ті часи Кілія славилася, як неприступна турецька фортеця. До того ж тут

Село Верхній Дунавець

«процвітав» невільничий базар, про який турецький мандрівник і картограф XVII ст. Е. Челебі згодом занотує: «Раби та полонені тут дуже дешеві: за 20-30 курушів (загальна назва срібних грошей, що ходили за часів Османської імперії) дають чудового раба. Знатні жителі міста – купці та работорговці». Крім того Е. Челебі у своїй «Книзі подорожі» склав карту цього краю, детально описав фортеці Акерман, Бендери, Очаків, Килбурн, Кілія, які на той час належали Турецькому ханству, зафіксував дані про етноси цього регіону, їх заняття, житло, натуральне господарство тощо. Наприклад, торгівля велася переважно міським населенням (вірменами, греками, євреями) зі степовиками (волохами, молдованами, ногайцями). А торгували переважно пшеницею, ячменем, медом, м'ясом, рибкою (осетриною, білогою тощо).

У другій половині XVIII ст. пониззя Дунаю стає ареною воєнних дій між Російською та Османською імперіями. Із самого початку і до кінця в російсько-турецькій війні 1768-1774 рр. активну участь брало козацтво, особливо в дунайській розвідувальній експедиції, яка забезпечувала переправу російських військ на правий берег Дунаю. Врешті-решт перемогу в цій війні отримала Російська імперія і чимала заслуга в цьому була запорожців.

Але до планів Катерини II не входило збереження автономії Запорозької Січі. Тому в 1775 р., щойно козаки повернулися додому з російсько-турецької війни, Січ на о. Хортиця було оточено російськими військами на чолі з генералом П. Текелієм, який, до речі, теж повертався з фронту, та підступно зруйнована!

Але ліквідувати козацьке укріплення зовсім не означало знищення козацтва як такого. Чимало запорожців подалося за Дунай у підданство турецькому султанові. З цього приводу історик, дослідник козацтва М. Аркас зазначав: «У турецьке підданство подалося більш, ніж 40 тис. осіб запорожців, хоча нищівники Запорозької Січі налічували їх лише 10 тис., бо їм вигідно було рахувати якнайменше тих, що встигли проскочити поміж їх пальцями». За легендами, козаки були змушені присягти на вірність Туреччині і, насипавши в чоботи принесену з собою землю, вони гордо промовляли слова присяги: «На чийй землі стоїмо, тій служити будемо».

Тож розпочалася нова ера існування козацтва під назвою «Задунайська Січ», оборонне укріплення якої утворилася в 1813 р. з центром у Верхньому Дунавці (див. мал.). За своїм укладом життя Нова Січ була подібна до Запорозької, що й підтверджує М. Аркас: «Внутрішнє життя запорожців за Дунаєм ані трішки не відрізнялося від того, як жили вони на Дніпрі: рибальство, лови і походи». Складалася Січ на Дунаї з тридцяти куренів, а також паланки та

Анастасія ВАСИЛІВНА ЄРМАКОВА

Випускниця Київського національного університету імені Тараса Шевченка Кафедра фольклористики; дослідниця народної культури Південної Одещини

(Закінчення на 15 стор.)

XXVIII-ий випуск Буковинського міжетнічного фестивалю

СПІВЖИТТЯ

НЕГОСТИНА – 22 ЧЕРВНЯ 2025

Заснований 1994-го року Колею Курилюком – головою місцевої організації Союзу Українців Румунії с. Марицея, громада Дарманешти, **Буковинський міжетнічний фестиваль «Співжиття»** сягнув двадцять восьмого випуску!

Чи мало, чи багато це, важко сказати, але якщо пригадати точну дату почину цього плідного культурного розмаю, то можна збагнути і певну її символіку.

Коля Курилюк, Царство Небесне йому, встановив дату 21 травня – день великого Християнського свята Рівноапостольських царів Константина та Єлени. 11 травня 330 року цар Константин Великий переіменував місто Візантіум на Константинополь і встановив тут столицю, своєї Візантійської імперії, що проіснувала коло 1000 років...

Надіймося, що Буковинський міжетнічний фестиваль СПІВЖИТТЯ сягне подібного випуску, а то й перевершить!

Сім випусків цього «культурного бенкету» та п'ятнадцятий ювілейний відбулися у с. Мари-

цея, а потім фестиваль набрав маршрутного статусу, гостюючи підряд у різних місцевостях, де компактно проживають українці.

У Негостині, 22 червня відбувся вшосте даний захід, своїм двадцять восьмим випуском, як передбачено було у Плані культурних подій Сучавської повітової філії СУР, та при залученні місцевої організації СУР і за підтримкою Мерії громади Балківці, зокрема її мера **Юліана Кідеша**.

І так, загостили до найгостинного села Негостина десять самодіяльних гуртків, що представляють етноменшини проживаючі споконвіку на Буковині, де місцевий культурний дім сторожить найвизначніша постать української духовності, Праведний батько **Тарас Шевченко**, а вхід до концертного залу відкриває постійно народний артист естрадної українсь-

кої пісні Назарій Яремчук, дошка пошани якого слідує бути поставлена на своє місце.

Похід складений із артистичних колективів, очільниками якого були мер громади **Юліан Кідеша**, представник Сучавської Префектури **Камелія Влад**, голова повітової філії **Ілля Савчук**, місцевий отець-парох **Данієль Петрашук**, заступник голови

Яської філії СУР **Віктор Григорчук** та наставники самодіяльних гуртків, вирушив у напрямок центру села, щоб поклонитися вічній пам'яті **Негостинським героям** упавших в останніх двох світових війнах, перед монументом спорудженим у честь їхньої найвищої жертви. Опісля парадний потяг пове-

ртається до культурного дому, де гасди традиційно зустрічають гостей з хлібом і сіллю та запрошують до концертного залу. Входять, на фоні неперестанних оплесків місцевого люду, колективи: **Негостинські голоси** та **Червона**

калина с. Негостини, **Буковинська ружа** с. Мілішівців, Німецький форум **Дуо Фрідріх Шварц** м. Сучави, **Мала Поляна** с. Пояна Мікулуй – польської етноменшини, ансамбль **Козачок** с. Балківці, **Квіти Гулії** – етноменшини ромів, ансамбль **Весна** – української етноменшини повіту Ботошани, вокальний гурт **Полонинка** гуцулів із с. Палтіну та ан-

самбль **Стежарул** с. Кажвана – румунської етнічної більшості.

Ілля Савчук заявляє фестиваль відкритим та надає вітальне слово в наступному порядку:

Заступник префекта Сучави у питаннях етнічних меншин цього повіту, пані **Камелія Влад**, яка підкреслює те, що вперше присутня на такому заході, але глибоко вражена серйозною культурною діяльні-

стю етноменшин проживаючих на Буковині, факт про який свідчать і вишукані народні костюми, і різноманітність видів артистичного вияву – танці, вокальні гуртки, інструментальні виконання, дуети, декламування тощо. Це

насправді надає культурному букету Сучавщини незрівняної різноманітності.

Місцевий мер **Юліан Кідеша** насамперед дякує організаторам фестивалю, колективам які

відгукнулись на запрошення, їхнім наставникам зокрема, представнику Префектури Сучави, всім причетним до розгортання цієї особливої події та запевняє, що не пощадить зусилля просувати феномен мультикультуралізму, в якому Негостина посідає чільне місце як у затриманні рід-

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

XXVIII-ий випуск Буковинського міжетнічного фестивалю

СПІВЖИТТЯ

ної культурної спадщини, так і в її постійно-му просуванні.

Заступник голови Яської філії СУР **Віктор Григорчук**, висловлює безмежну радість бути присутнім на такому святі у рідному селі, gratує організаторів, місцеве самоврядування, впевнений в тому, що в Негостині духовні ресурси не вичерпуються, факт що забезпечує подальші культурні надбання.

Наставники артистичних колективів, які взяли участь у фестивалі, одностайно дякували за запрошення, бо вважають що подібні заходи це найродючіший засіб пізнавати суттєві цінності побратима по етносу і разом просувати їх у вихованні молодих поколінь.

Фестиваль **Співжиття** не можна розпочати як тільки «співом жита», тобто відомою українською народною піснею Зелене жито, зелене у виконанні вокального гуртка Негостинські голоси, наставник відомий культурний діяч **Петро Шойман**. Свій репертуар виконавці чер-

пають здебільше із місцевого пісенного скарбу, увічненому у трьох збірниках, упорядкованих професорами Іваном Ребошапою та Іваном Кідещук.

Танцюристи **Червоної калини** утішали публіку різноманітністю та енергійністю рухів, гармонійним поєднанням цього з духовно-душевеним меседжем певного виду народних танців: Гопак, Козачок, Тропак, Аркан і ін.

Інструментальний дует **Фрідріх Шварц** представив цікаве поєднання наю (панської флейти) зі скрипкою у виконанні ряду традиційних німецьких мелодій та заслужив довгих оплесків публіки.

Польська етноменшина, вже традиційно, дивує глядачів вишуканим національним строєм та парними рухами виконавців, що завжди пригадує елегантність королівських забав Речі Посполитої та одночасно і єдність польського народу у віхових моментах їхньої бурхливої історії.

Ансамбль **Козачок** подарував всій присутності приємний сюрприз, виконуючи у відповідних народних строях сюїту гуцульських танців, в яких миттєво впізнаються швидкотекучі гірські потоки, гнучкість молодих смерек та непоборна тер-

пелівість-стійкість у співжитті зі природою та її стихіями.

Танцювальний гурток **роммів** із с. Гулії, як завжди, вражає притаманним їм строєм, голов-но дівочий, та не менш специфічними їм руха-ми, які сугерують постійно повноту кожного моменту життя, сильне внутрішнє стремління до радості, щастя, необмеженої волі.

Вокальний колектив **Полонинка** це найдавніший учасник усіх випусків Міжетнічного фести-валю **Співжиття** і не перестає чарувати публіку, де б то не було, гуцульськими побутовими піснями та коломийками. Але гуцули приблизно ніколи не співають без супроводу музикального інструмента і тому вуйко Костан та його сопілка чи дримба є завжди центром цього колекти-ву, якого вважаю невичерпним носієм гуцульської душі у мистецькому вияві.

Приємним сюрпризом був ансамбль **Сте-жарул** румунської етнічної більшості. Румунськими специфічними танцями та вокальними солістами виконавці заслужили гучні оплески, бо глядачі легко впізнали і відмінності, і спільне

у артистичних проявах всіх етносів та зрозу-міли, що всі ми є складниками великого духовного букету національної культури Румунії, і не тільки.

Ансамблі **Весна** та **Буковинська ружа** показали неабиякий рівень хореографічних спроможностей молоді їхніх місцевостей, серйозне ставлення до зберігання та просування власних традицій, звичаїв та мистецького скарбу переданого предками, що можна назвати вагомим позитивом їхнього життя-буття.

Діяння завершено дружнім фуршетом організаторів фестивалю з наставниками артистичних колективів, де обміни досягненнями кожного зокрема та баченого у виступах на сцені стали

вартісним підложжям для подальшого просування культурних цінностей Буковинського простору.

*

Як уважний спостерігач культурного просування української етноменшини в Румунії та ведучий коло двадцять випусків фестивалю Співжиття, відчуваю необхідність поділитись з шанувальниками, хоча б українського духовного вияву, деякими аспектами щодо розгортання події даного масштабу.

Тарас Шевченко зиркає якось сумно з-під лоба, коли проходять мимо українці і не привітаються...

Публіка, в тому числі й учасники, бажають завжди знати більше, зі слів або у сучасній формі пауер-пойнт, про діяльність кожного самодіяльного колективу: заслуги, участі, особистості, перспективи. Це постійно веде до надбання досвіду та можливостей удосконалення...

Кожний гурток, в особі наставника, завжди радий отримати принаймні диплом за участь та символічний кубок, як окрасу та свідчення артистичної діяльності, у почесній вітрині відповідного культурного дому чи осередку певної форми об'єднання, додає сторінку до історичності їхнього існування...

Бо мудреці говорять, що історія – це наш учитель, мова – ключ до її розуміння, а культура – крок до вічності. Але про історію, голов-но у сучасності, складено сумну сентенцію: **Історія найкращий учитель, в якого найгірші учні!** Шанс нашої цивілізації: **Не дай Боже, щоб усі...**

ЛИСТ ІЗ КИЄВА, ЩО ДОЛЕТІВ ДО ТРАНСІЛЬВАНІЇ

Цього червня місто Клуж-Напока знову дихало мистецтвом: вузькі вулички, старі кам'яниці й кіноекрани під зорями стали серцем Transilvania International Film Festival (TIFF). Але цього разу в палітрі TIFF з'явився особливий український акорд – Postman, сценічне ім'я Константина Поштаря, який уперше виступив на фестивалі в рамках секції, що поєднує музику, кіно й живий досвід присутності.

Його поява не була гучною. Вона була точною. Немов крапля світла, що падає у вечірню каву, або мов лист, загублений у століттях, який нарешті дійшов до адресата. Postman – це не просто музикант, це стан. Його акустика – мов тихе дихання фолку на тлі великого міста. Його пісні – листи

до себе, до часу, до кожного, хто колись відчував, що слова не встигають за почуттями. І саме така музика цього року прозвучала в Клужі – серед фільмів, екранів і тіней.

На сцені фестивалю він був сам. З гітарою, голосом і тишею. Але в цій простоті – щось первинне, майже біблійне: мовлення через музику, що не потребує перекладу. Його виступ став однією з тих подій, про які не кричать у зведеннях, але які зберігаєш у собі, як фото без дати.

Константин Поштар, родом із Києва, колишній учасник гурту 5 Vymir, уже майже десятиліття творить сольний всесвіт під іменем Postman. Його пісні – мандрівні історії, у яких сучасна українська чутливість зустрічається з тишею природи, з мовчанням вулиць, зі світлом, що лягає на старі фасади. Його музика – як внутрішній ландшафт того, хто досі пам'ятає себе в мирному місті.

У Клужі особливо прозвучала одна з його найвідоміших композицій – «Київські вулиці». Це не просто пісня про столицю – це ніжна ода місцю, яке продовжує жити в серці навіть тоді, коли довкола змінюється все. У ній – сіре небо, трамвайні дзвінки, запах каштанів і втома світла. Місто, яке не зникає, навіть коли ти далеко. Місто, яке стає музикою.

Фестиваль TIFF – це завжди більше, ніж кіно. Це теперішній час культури: фільми, музика, дискусії, спільність. Усе це живе між екраном і сценою. І цього року там лунала українська музика – щира, акустична, повна світлої меланхолії. Із серця Києва – просто в серце Трансильванії.

Postman залишив свій слід. Непомітно, але глибоко. Він став частиною великої європейської розмови, де Україна говорить не лише крізь трагедію, а й крізь красу, тишу, людське. Хто почув – той запам'ятав. А решті залишається знайти його пісні й послухати так, як вони прозвучали в Клужі – наче востаннє, мов уперше.

Степан ТРАЙСТА

Фото автора

Бухарестська філія СУР усьоме відзначила Дні української культури

Бухарестська філія СУР організувала, усьоме, Дні української культури. Захід розпочався з виконання державних гімнів Румунії та України, після чого присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять жертв агресії Російської Федерації проти України.

Під час вступного слова голова Бухарестської філії СУР, письменник Михайло Гафія Трайста зачитав привітання голови Союзу українців Румунії, депутата Миколи-Мирослава Петрецького та розповів про важливість української культури в часи війни. У свою чергу, координатор європейських українських молодіжних організацій Фабіан Попович наголосив на необхідності постійної популяризації українських культурних цінностей.

Захід продовжився круглим столом, під час якого було представлено дві наукові доповіді. Перша, Фабіана Поповича, студента факультету журналістики, під назвою «Українська культура – основоположна цивілізація, а не гілка». Друга доповідь була представлена доктором філологічних

наук Михайлом Гафією Трайстою і мала назву «Формування української національної свідомості».

Захід завершився музично-поетичним дійством, який модерувала Ліза-Марія Йонеску, за участі поетів Інґрід Андради Маран, Тудорела Чоботару, Богдана Костюка та Михайла Гафії Трайсти.

Тіміські колективи на «Днях української культури – Калина» у Сербії

7 червня в селищі Вербас, Сербія, відбувся захід під назвою «Дні української культури – Калина», присвячений популяризації та вшануванню української культурної спадщини за кордоном. Захід зібрав представників українських громад з різних регіонів і став нагодою для підтвердження національної ідентичності через музику, танці та автентичні традиції.

Тіміська Філія Союзу українців Румунії мала честь взяти участь у цьому заході двома художніми колективами, які представили на сцені особливості Банатського регіону: танцювальний ансамбль «Банатські Синзіани» з Джармати під керівництвом Вероніки Креттен та вокально-інструментальний гурт «Тріо Грін» з Малих Ремет. Два колективи подарували глядачам яскраву художню програму, в якій музичні та хореографічні традиції укра-

їнської громади Банату були підкреслені автентичними костюмами, характерними танцями та зворушливим вокалом.

Захід зібрав також інші колективи, що представляють українські громади регіону: хор «Іван Франко» з Угорщини, гурт «Іван Сенюк» із Сербії, гурт «Коломийка» із Сербії та гурт «Калина», який був організатором заходу.

УКРАЇНСЬКІ УЧНІ НАГОРОДЖЕНІ НА ГАЛА-ВЕЧОРІ СУЧАВСЬКИХ ОЛІМПІЙЦІВ

Освітня еліта Сучавського повіту була відзначена на урочистій церемонії нагородження, організованій Повітовою радою в залі будинку культури Сучави 17 червня. Близько 360 учнів та вчителів-координаторів були нагороджені за видатні результати на шкільних олімпіадах 2023-2024 навчального року.

Ця подія відображає повагу до видатних молодих людей повіту, а також до зусиль та відданості вчителів, які підтримують їхній винятковий освітній шлях. Заступник голови Сучавської повітової ради Ніколає Робу, разом з керівництвом повітового шкільного інспекторату висловив щирі похвали високим досягненням в освіті, підкресливши, що ця урочиста подія вже стала традиційною. Водночас він повідомив, що наступна церемонія нагородження олімпійців 2024-2025 років буде організована в жовтні цього року. Разом з олімпійцями на заході був присутній шкільний інспектор у справах української меншини Ілля Саучук.

Особливим моментом урочистостей стало визнання досягнень українських школярів. У 2023-2024 навчальному році вони посіли чотири перші місця, чотири другі місця, одне третє місце та отримали чотири відзнаки на Національній олімпіаді з української мови та літератури. Їхній надзвичайний

успіх був би неможливий без особливої старанності вчителів, які були запрошені на сцену разом зі своїми учнями. Десять учнів та п'ять вчителів були нагороджені за видатні результати з цього предмету.

Заступник генерального шкільного інспектора Петру Кречун, який сам є координатором олімпійської команди з астрономії та астрофізики, звернувся до випускників ліцеїв із закликом залишатися в країні, щоб зробити свій внесок у розвиток Румунії. Він звернув увагу на тривожне явище відтоку молодих талантів, незважаючи на прогрес румунської системи освіти.

Джерело: www.uur.ro

НАГОРОДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ У КЛУЖІ

16 червня на філологічному факультеті Клуж-Напоцького університету ім. Бабеша-Бойяї відбулася церемонія нагородження студентів, які представили роботи на «Науковій сесії студентів, магістрантів та аспірантів», що відбулася 23 травня. Уже традиційний науковий конкурс з року в рік об'єднує студентів, які захоплюються різними темами, що охоплюють широкі сфери досліджень (мова, література, культура і цивілізація, діахронічні та синхронічні зв'язки) і виносять на розсуд публіки результати свого складного процесу документування, що кожного разу приводить до плідного обміну думками між студентами та викладачами-координаторами.

Цього року студенти секції української мови та літератури кафедри слов'янських мов та літератур Університету імені Бабеша-Бойяї знову порадували своїми роботами, а найкращі з них були нагороджені:

Перша премія – студентка другого курсу **Анастасія Федурян**, спеціальність UC-JA, представила роботу «Українські анекдоти. Специфіка українського гумору», написану під керівництвом викладачки Крістіни Сілагі. Це дуже комплексна робота, зосереджена на розвитку українських анекдотів від козацького періоду до сьогодення, а також на впливі на них соціально-політичного контексту.

Друга премія – **Іван-Алін Папарига**, студент третього курсу UC-EN, який представив добре задокументовану роботу на тему «Параноїдальний роман у Юрія Андруховича та Томаса Пінчона: порівняльне дослідження», написану під керівництвом викладачки Міхаєли Гербіл, в якій

він дав визначення параноїдальній літературі, ілюструючи її на прикладі романів «Перверзія» та «Виголошення лоту 49», двох зазначених авторів.

Третя премія – цікава доповідь студентки другого курсу **Лариси-Тані Фіріщак** зі спеціалізації «Українське народне мистецтво», написана під керівництвом викладачки Крістіни Сілагі, з наголосом на естетичному почутті українських предків, відображеному в одязі та предметах побуту.

Третя премія – **Марія-Лавінія Сакала**, студентка другого курсу UC-RU, яка представила роботу «Музичне мистецтво в Україні: традиції, ідентичність та інновації», написану під керівництвом викладачки Крістіни Сілагі, в якій вона висвітлила найважливіші тенденції в українській народній, класичній та поп-рок музиці.

Джерело: www.uur.ro

ЕКСКУРС В УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ ДЛЯ УЧНІВ ЛІЦЕЮ ІМ. ЮЛІЇ ХАШДЕУ

Наприкінці навчального року старшокласники секції української мови Теоретичного ліцею ім. Юлії Хашдеу в Лугожі були нагороджені грамотами та призами за успіхи у навчанні та мали змогу здійснити «Експурс в українську літературу», в рамках позакласного заходу, ініційованого молодіжною організацією Тіміської філії Союзу українців Румунії.

Теперішні та колишні педагоги престижного навчального закладу, серед яких вчителька української мови Віолета Манзур, вчителька-пенсіонерка Анна Берегій та вчитель Габріель Білан, розповіли про життя та творчість видатних письменників української та румунської літератури, підкресливши спільні теми, символи ідентичності та красу поетичної мови двох культур.

Учні також брали активну участь, декламуючи вірші Тараса Шевченка, Ліни Костенко та Міхая Емінеску.

Атмосферу заходу збагатили виставка малюнків та портретів учнів,

натхнених українською та румунською поезією, літературними постатями та власним мистецьким переживанням.

Зустріч завершилася сесією запитань та відповідей, організованою Анною Берегій, яка закликала учнів слідувати своєму мистецькому покликанню та зберігати інтерес до української літератури.

Джерело: www.uur.ro

Культурна діяльність СУРу

Фестиваль етносів у Тімішоарі

Тіміська філія СУР цього року знову взяла участь у традиційному «Фестивалі етносів», який виводить на перший план різноманітність етнічних спільнот повіту та відзначає за допомогою музики, танців та народних костюмів багатокультурне багатство цього західного регіону Румунії. Фестиваль відбувся на площі Унірій та площі Лібертецій, де були встановлені дві великі сцени, і зібрав 12 художніх колективів, що представляли українську, мадярську, німецьку, сербську, ромську, словацьку, болгарську, єврейську та македонську національні меншини.

Фестиваль розпочався багатонаціональною хорою, що стало символічним жестом єдності через розмаїття. Після цього відбувся парад художніх колективів, а потім любителі банатської музики приєдналися до майстер-класу «Гайда танцювати!», організованого танцювальним колективом «Бужорій Банатулуй» з Тімішоари.

Союз українців Румунії представляли голова Тіміської філії СУР Марія Сабо-Кондрей, перша заступниця голови Міхаела Бумбук, Ліліана Цімбота та Наомі Кіфа.

«Ми мали честь взяти участь у Фестивалі етносів, організованому у співпраці з Тіміською повітовою радою та будинком культури і мистецтв, який відзначає культурне розмаїття та внесок кожної громади в нашу спільну спадщину. Цього року Тіміську філію Союзу українців Румунії представляли танцювальний ансамбль «Банатські синзієни» з Джармати, під керівництвом Вероніки Креттен та тріо Грін з Реметя Міке. Музикою і танцями вони принесли на сцену автентичність і красу наших традицій. Українська громада сприяє солідарності, діалогу, міжкультурному спілкуванню та підтримці клімату взаємної поваги, що є важливим для сучасного та збалансованого суспільства», – підкреслила Марія Сабо-Кондрей.

Святова програма підкреслила важливість етнічних груп Банату у збереженні та збагаченні культурної спадщини регіону.

Союз українців Румунії засвідчив свою підтримку мистецьким колективам, сприяючи збереженню українських традицій та зміцненню міжетнічної солідарності в цій частині країни.

Фестиваль «Українська бджола»

21 червня на галявині в Долині Млинів, в селі Теліца Тульчанського повіту, відбувся Медовий фестиваль «Українська бджола», організований Тульчанською філією Союзу українців Румунії за допомогою команди місцевої організації Теліца під координацією Лучіки Герман, голови Тульчанської філії СУР, та Іона Нікіти, голови місцевої організації СУР, яка зібрала членів місцевої громади, прихильників та представників адміністрації.

Фестиваль був не тільки святкуванням солодкого меду, а й даниною поваги до невтомної праці бджолярів, для яких це заняття означає пристрасть, повагу до природи та продовження давнього заняття в Добруджі. Головною метою заходу було підтримати місцевих бджолярів, а також розповісти дітям про важливу роль бджіл в екосистемі і, звичайно ж, подарувати день гарного настрою всій громаді.

На заході були присутні примар Маріан Найман, який висловив слова похвали на адресу заходу, а також його заступник Дан Ілуце, разом з адмі-

ністративним апаратом громади Фрекецей, які підтримали проведення заходу та забезпечили необхідну логістику. Також виступили Лучіка Герман та Іон Нікіта.

Художня програма була різноманітною та насиченою, її підтримали вокальні колективи місцевих організацій СУР з Кілія Веке, Пардіни, Леті, Теліці, Муригіолу, Фентина-Маре, Чіукурови. Атмосферу доповнив виступ ансамблю народного танцю «Мелягурі доброджене» з Фрекецей, який привніс на сцену енергію та чарівність місцевого фольклору.

«Вечір українського кіно»

23 червня в приміщенні місцевої організації Союз українців Румунії в селі Кривий, Марамуреш, відбувся спеціальний куультурний захід під назвою «Вечір українського кіно», присвячений дітям громади. Захід мав на меті популяризацію української мови, традицій та культури в привабливій, доступній та освітній формі для найменших.

Подія зібрала десятки дітей, надавши їм можливість переглянути мультфільм українською мовою, адаптований до їхнього віку. Діти відкри-

ли для себе такі цінні теми, як дружба, мужність, солідарність та повага до національних цінностей.

Показ доповнили розважальні заходи та спілкування в дружній і невимушеній атмосфері. Малюки отримали повне задоволення від кіноперегляду, а їхній сміх і захоплення наповнили простір теплою і щирою енергією, надавши заходу нотки автентичності та заразливої радості.

Захід був організований за підтримки та активної участі секретаря місцевої організації СУР Адріани Рекало, заступника голови Союзу українців Румунії та голови місцевої організації СУР Івана Рекала, яким ми висловлюємо подяку за істотний внесок у проведення заходу.

«Ріпка» – українська мова оживає у Рускові

16 червня організація Союзу українців Румунії у Рускові, Марамороського повіту, у партнерстві з місцевою восьмирічною школою № 1 розпочала нову серію культурно-освітніх заходів для дітей, організувавши інтерактивний захід за участю учнів підготовчого класу.

(Продовження на 13 стор.)

УКРАЇНЦІ НА ПРОЦЕСІЇ З МОЦАМИ СВЯТОГО ІВАНА НОВОГО СУЧАВСЬКОГО

Хресна хода «Шлях святого» – одна з найбільш вражаючих релігійних подій, яка щорічно проводиться в Сучаві, присвячена святому Іоанну Новому – покровителю Сучавської і Радівецької архієпархії. Захід відбувся напередодні 24 червня, в день, коли мощі святого були перенесені до Сучавської фортеці, і зібрав понад

10 000 вірян з усієї країни, духовенство та представників місцевих громад.

Незвичайним аспектом свята 2025 року, в контексті сторіччя Румунського Патріархату, була присутність представників етнічних меншин з Буковини. До отця Михайла Кобзюка, єпархіального радника у справах меншин Сучавської та Радівецької архієпархії, приєдналися представники української та польської громад, які додали колориту та емоційності процесії.

Українська меншина була представлена членами ансамблю «Червона калина» з Негостини у супроводі мера Балківців Юліана Петра-Кідеши та секретаря Сучавського повітового комітету Союзу українців Румунії (СУР) Христини Кідеши. Польська громада була представлена ансамблем «Мала Поляна» із с. Пояна Мікулуй під керівництвом Агнешки Полячек.

Молодіжні колективи були прийняті з теплою та захопленням і вразили красою традиційних костюмів та гідною і духовною поведінкою. Віряни Сучавщини особливо оцінили етнічне

розмаїття, присутнє в процесії, вбачаючи в цьому яскравий вираз міжетнічної злагоди та спільної віри.

Джерело: www.uur.ro

ПРЕСТОЛЬНЕ СВЯТО ЦЕРКВИ «ПРЕСВЯТОЇ ЄВХАРИСТІЇ» У ВИШІВСЬКІЙ ДОЛИНІ

19 червня в українській громаді у Вишівській Долині відбулося престольне свято Української греко-католицької церкви Пресвятої Євхаристії, момент глибокого духовного переживання та підтвердження нашої культурної ідентичності. На запрошення вікарія Василя Колопельника, незмінного прихильника українських цінностей, Союз українців Румунії був представлений Михайлом Лауруком та Беатріс Боднарюк, головами місцевих організацій СУР у Вишній Рівній та Коштілі.

Свято було не тільки нагодою для молитви, а й живим виразом солідарності, єдності та спадкоємності наших традицій, надавши піднесений фон для зміцнення зв'язків між членами грома-

ди та підтвердження цінностей, що визначають нас як народ.

Святу Літургію відправив вікарій Василь Колопельник, одна з видатних постатей духовного, культурного та соціального життя української громади в Румунії, який протягом понад 25 років служіння проявив незмінну відданість цінностям Євангелія та благополуччю громади, а разом із святістю його об'єднався собор священників у молитвах, сповнених благодаті.

Значення події підсилюється в світлі доброї співпраці між Союзом українців Румунії та Українським греко-католицьким вікаріатом, закріпленою угодою про партнерство, укладеною в серпні минулого року, в якій обидві інституції висловили спільне прагнення підтримувати та зміцнювати релігійне життя представників української меншини в Румунії, сприяючи тим самим збереженню цілісності, солідарності та процвітання нашої громади.

Джерело: www.uur.ro

«Ріпка» – українська мова оживає у Рускові

(Продовження із 12 стор.)

Захід розпочався з читання казки «Ріпка», яку прочитала вчителька Сімона Бумбар, до якої приєдналася вихователька Анна Ботіз разом із дітьми дитячого садка. Казка, добре відома своїм змістом про співпрацю та взаємодопомогу, привернула увагу дітей простотою оповіді та чарівністю персонажів.

Діти були залучені до низки творчих завдань: вони заповнювали тематичні картки, покликані розвинути їхній словниковий запас і закріпити зміст казки в ігровій та інтерактивній формі. Клас перетворився на кольоровий простір, прикрашений ілюстраціями, натхненними казкою, які допомогли відтворити світ оповідання.

Для стимулювання мультисенсорного навчання діти переглянули відеOVERсію казки українською мовою, скориставшись таким чином сучасним методом, що поєднує звук, зображення та друковане слово. Наприкінці кожна дитина отримала невеличкий подарунок від організації, який мав на меті подарувати їм посмішки та приємні спогади про цей досвід.

Ці заходи є частиною більш широкої ініціативи, за допомогою якої Союз українців Румунії прагне підтримати вивчення української мови в природний, приємний та ефективний спосіб, за допомогою ігор, казок, зображень та взаємодії. Діти – це майбутнє громади, а завдяки освіті та культурі ідентичність зберігається живою та міцною.

Джерело: www.uur.ro

(Продовження із минулого номера)

На виставці «Творці Українського Народного Мистецтва» у Музеї Банатського Села ми познайомилися з безліччю народних костюмів, які були створені неймовірними майстринями. На наш погляд усі українські жіночі костюми подібні до веселки з квітів, прикрашених намистом, вінками та кольоровими стрічками. Вишивки, виконані майстринями з великою ніжністю, у різних формах і відтінках, відображали ідентичність та красу традиційного вбрання. Вони проявилися в крої, вишивці, декорі, колірних особливостях і прикрасах.

Як зауважили майстрині Марія Криштан, Надія Кирилюк, Марія Шулдак та дизайнерка Іляна Теслевич, класичним жіночим традиційним костюмом вважається одяг Середньої Наддніпрянщини. Водночас, архаїчні елементи найбільш збережені в костюмах Полісся. Жіночий одяг південних областей втілює в собі традиційні особливості різних регіонів. Що стосується жіночого одягу на Поділлі, то в ньому чітко про-

стежується вплив молдавських традицій. Північно-західні регіони почерпнули багато елементів від національного польського костюму. Як бачимо, український жіночий костюм має безліч варіантів залежно від регіональних особливостей.

Основою костюма є жіноча вишиванка, яка була трохи довша, ніж чоловіча і складалася з двох частин. Нижня частина шилася з більш щільної і грубої тканини. Поверх сорочки одяга-

Національний Костюм (II)

ли запаску або плахту. Плахта являла собою полотно до чотирьох метрів у довжину, яке пряли з фарбованої вовни. Плахту обмотували навколо талії, прив'язуючи зверху поясом. Вишивка на плахті була досить стриманою і невибагливою. Поверх плахти спереду одягали запаску, певну подоби сучасного фартуха. Обов'язковими елементами жіночого костюму були пояси і головні убори. За жіночим головним убором найчастіше визначали як статки родини, її соціальний статус, так і вік власниці. Серед найбільш поширених головних уборів були: вінок, хустина, очіпок, кептур та інші. Велике значення в українському жіночому костюмі відводилося прикрасам. Так, поверх вишиванки одягали намисто або буси. Кількість і розмір намистин безпосередньо говорили про фінансове становище родини. Прикраси з дорогішими каменями українці збирали впродовж поколінь. Металеві ж виготовляли ремісники і купити їх не було проблемою. «Ювеліри» для небагатих використовували численні монети і хрести, нанизуючи їх на один суцільний ланцюг. Для жінок основними прикрасами були сережки, намисто, хрестики, каблучки. Втім, чоловіки теж не цуралися каблучок, хоча для них основними «коштовностями» були зброя і пояс. Часто прикрасам надавали магічної сили, вважали їх здатними захистити від нечисті, стихії, хвороби тощо. Святковий жіночий костюм відрізнявся від повсякденного якістю тканини, розмаїттям кольорів і візерунків. У святкові дні дівчата одягали на голову вінок, а на шию якомога більше різнокольорових прикрас.

Завдяки цікавій та інформативній розповіді проф. Іляни Теслевич ми дізналися, що найважливішими символами українського костюму є квіти, листя та колоски пшениці. Рослинні мотиви часто зустрічаються у вишивці та символізують родючість, оновлення, зв'язок із землею та природою, красу або радість життя. Також майстриня звернула увагу на особливість української символіки, яка виражена у традиційних елементах народного костюму і здійснила опис основних елементів. Так коло – один з первин-

них знаків, що зустрічається у вбраннях, яке представляє сонце. Іншим елементом є квадрат, який є одним з орнаментальних малюнків, символізує досконалість, гармонію та порядок. Дерево життя представляє минуле, теперішнє та майбутнє. В українській вишивці воно може бути у формі гілок, стебел пшениці, пагонів, гілочок

або виноградної лози. Моделі дерев, що вишиваються, здебільшого зустрічаються на великих рушниках, довжиною три-чотири метри, якими прикрашають будинки та православні церкви. Четвертим елементом є трикутник, який вважається вузькими воротами, що ведуть до вічного життя. Він символізує не лише три стихії: воду, вогонь і повітря, але й три рівні буття, а у християнській вірі – «Святу Трійцю». П'ятим елементом є спіраль, хвилясті лінії та зигзаги, які втілюють воду. Спіраль відноситься до плинності часу та циклічного руху сонячного диска, а хвилясті лінії тісно пов'язані з ритуальним танцем, який дівчата традиційно виконують на весні. У народі кажуть, що своїми граційними рухами земля наповнюється позитивною енергією.

Про красу та самобутність українського одягу дуже точно висловився видатний художник Ілля Репін, порівнявши українок з парижанками: «Тільки малоросіянки та парижанки вміють одягатися зі смаком! Ви не повірите, як чарівно одягаються дівчата, парубки теж спритно: ... це дійсно народний, зручний і граціозний костюм! А які дукати, моністи, головні убори, квіти! А які обличчя! А яка мова! Просто краса, краса і краса!».

Свято, що відбулося у Музеї Банатського Села, у 100-річному Українському Домі надало можливості усім присутнім доторкнутися до справжнього українського мистецтва і творів народних майстрів, які з величезною любов'ю ставляться до всього живого на землі, вірні заповітам своїх предків та створюють шедеври для майбутніх поколінь українців, залишаючи слід у генетичній пам'яті багатовікового родоvodu.

Лариса НЕЧАЄВА
професор Одеського національного університету
Фото авторки

«Розацький дух серед степу, що в обіймах моря»

(Продовження із 7 стор.)

титарні. Курені мали ті самі назви, що й на Запорозжжі: Кушівський, Батуринський, Корсунський, Переяславський, Брюховецький та ін.

Ще одним авторитетним джерелом XIX ст. з вивчення історії запорожців за Дунаєм є праця фольклориста-етнографа, письменника та історика Ф. Вовка «Задунайська Січ», в основі якої унікальні спогади про козацьке життя під турками, занотовані автором від останнього 120-річного задунайського козака Анатолія Коломійця (див. мал.).

Дедалі більше до Нової Січі стало прибувати й одружених чоловіків, що втікали зі своїми родинами від кріпацтва переважно з Центральної та Східної України. Звичайно, що організованого компактного переходу не було. Люди прибували невеликими групами та осідали в дунайському гирлі, у пониззі Дністра, на Березані, Тилігулі, в Очаківській окрузі, у Буджаку. Окрім свободи українців цей край приваблював теплим кліматом, близьким розташуванням Дунаю до Чорного моря, сприятливими умовами для рибальства, землеробства та виноробства. До того ж не було

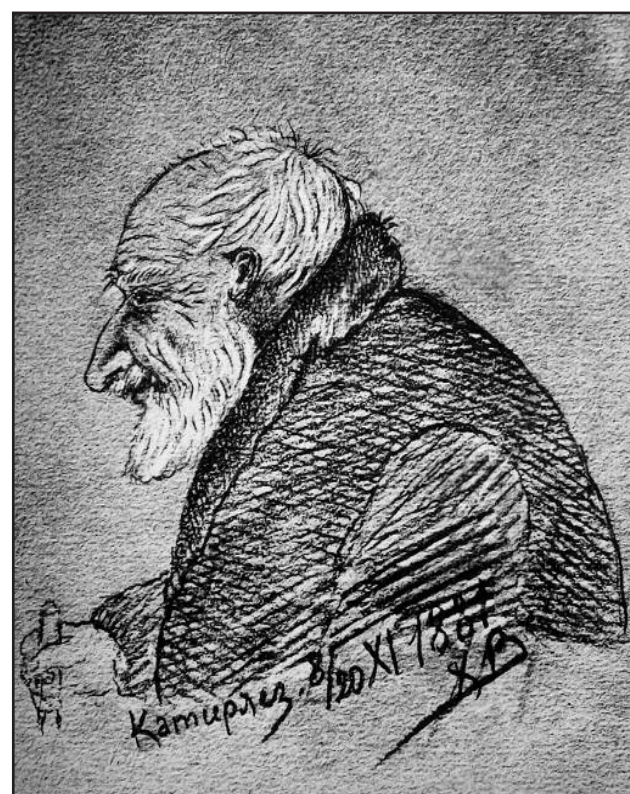
Поруч з українцями компактно чи розрізнено жили молдовани, болгари, греки, гагаузи та інші етноси, які підкорялися Османській імперії і називалися «реайя», «райя» (араб. «ті, кого пасуть»). «Райя» могла вільно користуватися землею і розміри її визначалися лише потребами сім'ї та кількістю робочої одиниці. Ніякого розділу для постійного або тимчасового користування не було. Обробляв землю хто хотів і коли хотів. Для українського населення годі й мріяти, адже родючі чорноземи дозволяли вирощувати пшеницю. Інша справа мокани (трансільванські румуни), болгари та молдовани, які займалися переважно скотарством.

Що ж до Нової Січі, то за жорсткими козацькими законами одружене козацтво у порівнянні з «вільними» козаками мало обмежені права. До того ж козацька старшина служила Російській імперії, а разом з тим збиткувалася над простими козаками. Це була одна з важливих причин занепаду Задунайської Січі, яка не зміла стати цілісним військом. Служіння московському цареві турецький султан розглядав як зраду і за його наказом вже вразливу та розрізнену Задунайська Січ було вщент зруйновано. Це укріплення проіснувало до 1828 р. З ностальгією про цю сумну подію говорить головний герой оповідання «Дорогою ціною» М. Коцюбинського:

— А де ж твої братчики, січовики дунайські, що ти сам лежиш поміж очеретом?

— Е, ... ви думаєте, що ще й досі там Січ є? ні, нема... вже... Вивів Гладкий, може чули, товариство на озівські степи, покинув турка...».

Повертаючись до сьогодення, відомо, що нащадки задунайських козаків й досі проживають по обидва боки Дунаю, а колишній центр Задунайської Січі Верхній Дунавець, що свого часу став оазисом свободи і магнітом для знедо-

лених людей з України, сьогодні входить до складу Румунії.

У своїй трилогії «Очерк історії Кілії» Б. Райнов, який зробив величезний внесок у вивчення Бессарабського краю та особливо Кілійщини, доводить, що українці нашого району осіли і нині живуть на території колишніх турецьких поселень: Кара-Мехмет (с. Шевченкове), Дракуля (с. Трудове) та ін., а в межах міста ми маємо Омарбію та Маяки. Також українці засновують й відносно нові поселення, наприклад, Дем'янівку (вже зникле село) та Натягайлівку, яка тепер має назву Українське.

На жаль, в історії вивчення Задунайської Січі існує чимало «білих плям». З тих пір багато води витекло і давно вже не має в кого розпитати, як воно було. Але найкрасномовніше за всі інформаційні джерела про події козацької доби говорять історичні думи та пісні. І, на щастя, ми отримали у спадок справжню музичну колекцію від знаного дослідника народної творчості Придунав'я К. Смаля. Тож на останок подаємо історичну пісню, яку він записав від довгожителя с. Шевченкове П. Царенка 1898 р. н.!

необхідності розподіляти риболовні місця, адже дельта Дунаю, численні заплави, ерики, озера та лимани кишили різноманітною рибою: білуга, осетр та лящ. Важливим заняттям населення було і полювання, тому що в плавнях водилося чимало дичини, починаючи від оленів, кабанів та кіз, і завершуючи дикими качками та гусьми. «Майже в кожному шинку у Верхньому та Нижньому Дунавцях можна побачити цілі купи шкурок нирків, лис та вовків», — писав у своїй праці Ф. Вовк.

Довкола Задунайської Січі утворювалися слободи та селища, які простягалися Сулинськими та Георгієвськими гирлами. Пізніше за офіційними даними перепису 1861 – 1897 рр. стане відомо, до Одеського повіту переселилися кияни (2743 чол.), подоляни (1303 чол.), полтавців (799 чол.) та чернігівців (360 чол.).

Не поспішаючи

Ой не га-разд, як по-рож-ці, не га-разд ви-ни-ли: степ ши-ро-кий, край ро-ди-ний

та й як на-пас-ти-ли.

Наступає чорна хмара,
Ще й дощик із неба,
Зруйнували Запорозжжя,
Буде комусь треба.

/ 2

Ой хоч гаразд, хоч не гаразд,
Нічого робити,
Буде добре запорожцям
І під турком жити.

/ 2

Творча майстерня виготовлення віночків з квітів

27 червня, в приміщенні місцевої організації Союзу українців Румунії Луг над Тисою відбувся особливий захід, присвячений дітям громади. У теплій атмосфері, сповненій посмішок, ентузіазму та позитивної енергії, відбувся майстер-

клас з рукоділля, присвячений виготовленню традиційних українських віночків. Захід був організований з великою зацікавленістю та душевною теплотою пані Адріаною Фрасін, секретарем місцевої організації.

Віночок, сплетений з натуральних або штучних квітів, стрічок і листя, є глибоким символом української культури. У минулому ці прикраси носили дівчата та молоді жінки в ритуальних

або святкових контекстах – особливо на святах, весільних церемоніях або народних танцях – вважаючи їх не лише декоративним елементом, а й знаком чистоти, гідності та приналежності до багатой духовної ідентичності. Завдяки цьому майстер-класу діти мали можливість дізнатися про символіку віночків та їх місце в традиційній українській культурі.

Головною метою було передати молодому поколінню цінності та звичаї предків у доступній та креативній формі. У світі, що постійно змінюється, ще важливіше надати дітям стабільні культурні орієнтири, які закріплять їхню ідентичність. Майстерня заохочувала до художнього самовираження, співпраці та командної роботи, розвиваючи водночас терпіння, увагу до деталей та повагу до традицій.

Під пильним наглядом організаторів діти ретельно вибирали матеріали – квіти, стрічки, декоративне листя – і використовували свою фантазію, щоб створити унікальні вінки, які відображали смак, чутливість і особистість кож-

ного. Обговорювалися традиційні кольори, приховані послання квітів і значення різнокольорових стрічок. Кожна дитина пішла додому не тільки з красивим предметом, зробленим власноруч, а й з частинкою історії українського народу.

Атмосфера була сповнена щирою радістю, справжнім зв'язком між поколіннями та відродженням цінностей, які об'єднують громаду. Діти відчували себе цінуваними, важливими та частиною чогось більшого – громади, яка поважає своє минуле і будує своє майбутнє з гідністю та повагою.

Кінцевим результатом стала вражаюча колекція яскравих віночків, кожен із яких має свій шарм та історію. Але крім видимої краси, майстерня стала насамперед уроком душі – про традиції, ідентичність, спадкоємність та нерозривний зв'язок між минулим і даним часом.

Джерело: www.uur.ro

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Радуга Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724 Друкарня
S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614